

Izjava vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 4 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Františka Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neželeni dopisi se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadrage z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Františka Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave šte. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta 2-60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zalivalce, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Františka Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652.

Prodiranje v Galiciji in na Poljskem se nadaljuje. - Odbiti ruski napadi pri Kolomeji.

Odbiti ruski napad pri Szawlah. — Umaknitev manjšega nemškega oddelka ob Dubici. — Odbiti ruski napadi pri Avgustovem in ob reki Omulew. Srdite pehotne in topovske bitke v Flandriji in na Francoskem. - Kralj odklonil demisijo kabineta Salandre.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 16. (Kor.) Uradno se objavlja: 16. maja popoldne.

Na Rusko-Poljskem nadaljujejo zveze čete z zasledovanjem južno od dolnje Pilice, so očistile pogorje okoli Kielce do gornjega toka Kamiene sovrznika in so prodale ob Visli do višin severno od Klimontowa.

Ob sanski progi Rudnik - Przemysl so bili ruski zadnji oddelki vrženi z zapadnega brega, pri čemer je bilo ujetih več tisoč vojakov.

Iz Gozdnatih Karpatov prodirajo čete armade so nadaljevale s prodiranjem. Močen ruski oddelček zadnjih čet je bil predvčerajšnjim razpršen v ozemlju višine Magiera, pri čemer je bilo vpljenih 7 topov, 11 strojnih pušk in ujetih nad tisoč mož. Naše čete so vkorakale dopolne ob zvokih godbe in navdušeno pozdravljene v Samboru.

V jugovzhodni Galiciji so bili severno od Kolomeje odbiti novi napadi Rusov in odvzeto sovražniku neko oporišče.

Dalje ob Prutu navzdol do državne meje vlada razmeroma mir.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, fml.

Armado povelje nadvojvode Ferdinanda.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojnega časnikarskega stana poročajo:

Poveljnik četrte armade general pehote, nadvojvoda Ferdinand je izdal na XIV. armadni zbor sledeče povelje:

»Ogledal sem si danes bojno pozorišče okrog Lvovske hiše št. 402, in okrog Kote št. 419, ter sem se lahko osebno prepričal o silni moči te, v večjih vrstah zasnovane sovražne postojanke. Z občudovanjem sem se spominjal pri tem slavni boj, ki jih je bojeval XIV. zbor v tem prostoru. Z ganotjem sem se spominjal onih mnogih hrabrih vojakov, ki so morali žrtvovati kri v življenje. Za XIV. armadni zbor pomeni junaška borba za višnje južno Tarnova novo slavno dejanje, ki mu ponovno zagotavlja moje priznanje in mojo zahvalo. Zidam tudi za bodočnost trdno na moj zbor planike. — Nadvojvoda Josip Ferdinand, poveljnik četrte armade.

Castitke dalmatinskega deželnega glavarja.

Na brzojavno častitko dalmatinskega deželnega glavarja dr. Ivčevića je vrhovni armadni poveljnik odgovoril s sledečimi besedami:

»Zahvaljujem se Vam, gospod glavar, in lojalnemu prebivalstvu cesarju in državi zmerom zveste kraljevine Dalmacije, najtoplejšje za povodom zmagovitega uspeha naših zveznih armad v tako patrijotičnih besedah tolačen mi častitke.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik, vrhovni armadni poveljnik.

Ravnatoka milostivo je odgovoril Njeg. c. in kr. Visokost na tem povodom izrečene častitke predsednika evangelskega višjega cerkvenega sveta, dr. Woliganga Haasa.

Castitke Tirolske k zmagi v Galiciji.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojnega časnikarskega stana poročajo: Njeg. c. in kr. Visokost, feldmaršal nadvojvoda Friderik je povodom velike zmage naših čet v zapadni Galiciji prejel tudi častitke dežele Tirolske, na katero je Njeg. c. in kr. Visokost odgovoril s sledečo, na deželno glavarja in višjega mojstra deželnih strelcev naslovljeno brzojavo:

Zahvaljujem se Vaši ekscelenci in cesarju zvestim Tirolcem najtoplejšje za iz radostnega srca prihajajoče in vroče domovinske ljubezni prepojene častitke, tolačen mi povodom zmagovitih uspehov naših armad. Junaško kakor zmerom se bore Tirolci. Njim gre odličan delež na zmagah naših čet.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik, vrhovni armadni poveljnik.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 16. (Kor.) Veliki glavni stan, 16. maja:

Vzhodno bojišče.

V ozemlju Szawelj je bil ruski napad odbit brez truda. Stevilo tamkaj v zadnjih bojih ujetih Rusov znaša 1500.

Ob Dubici, severozapadno od Ugianje, se je moral manjši naš oddelček umekniti pred močnejšimi ruskimi silami. Izgubil je dva topova.

Dalje južno pri Eiragoli so bili Rusi z izgubo 120 ujetnikov vrženi nazaj.

Severno in južno od Avgustovega in na obeh straneh reke Omulew so se izjavili močni ruski ponočni napadi ob težkih izgubah za nasprotnika. 245 Rusov je bilo ujetih.

Jugovzhodno bojišče.

Med Pilico in gornjo Vislo, kakor tudi na fronti Sambor (40 km jugovzhodno od Przemysla) — Stryj — Stanislavov, prodirajo armade zaveznikov dalje. Ob dolnjem Sanu, od Przemysla navzdol, se sovražnik upira.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z nemško-francoskega bojišča.

BERLIN, 16. (Kor.) Veliki glavni stan, 16. maja 1915:

Zapadno bojišče.

Severno od Yperna napadajo zamorske čete od včeraj popoldne ne ozirajo se na vsake izgube naše postojanke zapadno od kanala pri Steenstrate in Hetsas. Pri Hetsas so bili odbiti vsi napadi, pri Steenstrate se boj še nadaljuje.

Jugozapadno od Lilla so Angleži po močni artiljerijski predpripravi napadli naše postojanke južno od Neuve Chapelle. Napad je na večini mestih že odbit. Na posameznih točkah se boj še nadaljuje.

Dalje južno, na obeh straneh Loretskega višinskega grebena in pri Souchezu, kakor tudi severno od Arrasa pri Neuville, so se novi francoski napadi zopet razbili v našem ognju. Posebno težke izgube so imeli Francozi na Loretski višini, pri Souchezu in Neuwillu.

Zapadno od Argonov smo zvečer z nasokom zavzeli močno francosko oporišče, 600 m široko in 200 m globoko, in sicer severno od Ville sur Tourbe in smo ga obdržali kljub trem močnim, za sovražnika izgubonosnim protinapadom. Mnogo materiala in 60 ujetnikov je ostalo v naših rokah.

Med Mozo in Mozelo so se vršili na vsej fronti živahni artiljerijski boji. Do infanterijskih bojev je prišlo le na zapadnem robu Svečenskega gozda, kjer boj še ni končan.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francosko povelje za sedanjo ofenzivo.

BERLIN, 16. (Kor.) Veliki glavni stan, 16. maja:

Kakor je naša navada pri francoskih napadih z velikimi cilji, se objavlja v sledečem francosko povelju za sedanjo ofenzivo severno od Arrasa:

»Po vojni devetih mesecev, ki je trajala sedem mesecev v zakopih, je sedaj čas, da se izvrši zadnji napor v svrhu prebitja sovražne fronte in prežene Nemce za enkrat z naših tal. Trenotek je ugoden. Nikdar še ni bila armada močnejša in bolj navdušena. Sovražnik se je moral po srditih bojih prvih mesecev omejiti na obrambo njegove zapadne in vzhodne fronte, dočim čakajo nevtralni narodi, da jim damo z uspehom znamenje za boj.

Sovražnik, ki je pred nami, razpolaga menda samo s par divizijami. Mi smo štirikrat močnejši nego on in imamo artiljerijo, tako strahovito, kakor je še ni bilo na bojišču. Danes ne gre več za to, da izvršimo napad in vzamemo kak jarek; gre za to, da potolčemo sovražnika. Zato ga je treba napasti s skrajno srditostjo in zasledovati z neprimerno, žilavo silovitostjo, ne meneč se za zmučenje, lakot, žej ali bolesti. Nič ni doseženo, če ni sovražnik potolčen definitivno.

Zato naj bo vsak — oficir, podoficir, in vojak — prepričan, da zahteva domovina od trenutka, ko je izdan ukaz za napad, do končnega uspeha drznost, vse napore in vsako žrtve od nas.

Poveljujoči general XXXIII. armadnega zbora: Betain.

Šef generalnega štaba: nečitljivo. Posebno interesantni so podatki o nemški defenzivi na vzhodni fronti.

Vrhovno armadno vodstvo.

»Zmaga francoskega brodivja.

BERLIN, 16. (Kor.) Wolfiv urad poroča: 13. maja se je pojavila francoska križarka »D'Estres« pred Aleksandrijo ter je postavila tamkajšnjega nemškega konzula pred alternativo, da odstrani v proslavo Vnebohoda na konzulatnem poslopiu plapolajočo nemško zastavo, ali pa se pripravi na obstrlejevanje konzulata. Konzul je odpustil parlamentarja brez odgovora.

Francozi so konzulat res začeli obstrlejevati in je po petnajstem strelu padel drog zastave.

Posadka križarke je presenetljivi uspeh pozdravila z burnim francosklavjem.

Tako je sedaj tudi francosko brodivje junaštvom zadalo svoj prvi udarec proti obstoju nemške države. Ta uspeh pač lahko s ponosom vključi v anale svoje zgodovine in mu ni treba več z zavistjo gledati na angleško pomorsko zmago pri Bergenu.

Protinemiški izgredi na Angleškem.

LONDON, 16. (Kor.) »Daily News« konstatirajo, da je bilo hujskanje proti Nemcem razširjeno potom lepakov z napis »Doli s svinjami!«, ne da bi se vlada in policija kaj zanimali za to.

ROTTERDAM, 15. (Kor.) Iz Londona se poroča: Sklep vlade, da naj se internira vse podanike sovražnih držav oziroma se jih izžene, je imel za posledico, da se je včeraj veliko število Nemcev in Avstrijcev prostovoljno zglasilo pri policiji.

LONDON, 15. (Kor.) V nekaterih okrajih Londona so se včeraj ponovili izgredi proti Nemcem. Trgovine so bile oplenjene in oropane.

LONDON, 15. (Kor.) Skladišča in zaloge več trdk v Durbau je povodom izgredov proti Nemcem uničil požar.

Delavsko gibanje na Angleškem.

LONDON, 15. (Kor.) Glavnemu mestu grozi resna stavka nameščencev tramvaja. Včeraj je stakalo že okoli 7000 voznikov.

LONDON, 16. (Kor.) Stavka nameščencev tramvaja, ki je izbruhnila včeraj, je zavzela na dimenziji. Sedaj stavka že 7 tisoč nastavlencev.

Vojna Turčije proti tropsporazumu. Boj za Dardanele.

CARIGRAD, 16. (Kor.) Glavni stan javlja:

V Dardanelah se včeraj niti na morju niti na kopnem ni vršila nobena pomembna akcija.

Predvčerajšnjim je par sovražnih oklopnih brez uspeha streljalo na naše sprednje baterije, ki so z uspehom obstrlejevale sovražno taborišče in postojanke na Seddil-Bahru. Nato ste oklopnici »Majestic« in »Albion« poskušali priti v morskno ožino, a ste bili po našem ognju pregnani.

Na drugih bojiščih nobene izpremembe.

CARIGRAD, 16. (Agence Tel. Milli.) Glavni stan javlja: Na dardanelski fronti pri Ari Burnu so trije sovražni bataljoni podpirani po tehničnih četah, ponovno poizkušali z naskoki presenetiti naše postojanke na desnem krilu. Bili so vselej odbiti z izgubami in vrženi v njihove glavne postojanke. Našli smo 300 mrtvih, ki jih je sovražnik pustil na bojišču. Sto pušek in veliko vojnega materiala je prišlo v naše roke. Na naši strani so bile izgube razmeroma majhne.

Sovražne ladje so tudi včeraj brez uspeha obstrlejevale naše baterije ob vходу v morskno ožino. Vkljub temu pa so baterije silno obstrlejevale sovražne postojanke pri Seddil Bahr. Tri kroglice so zadele angleško oklopnico »Vengeance«. Naši letalci so z uspehom metali bombe na sovražnika, ki stoji pri Seddil Bahr.

1. majnika je v Akabskem zalivu francoska križarka »Viktor Hugo« spustila v zrak hidroplan, ki pa ga je poškodoval naš ogenj in je padel v vodo.

2. majnika je hotela vojna ladja izkrcati v čolnu vojak, ki pa so bili pregnani, ko so izgubili pet mož mrtvih in ranjenih. Nato se je križarka »Viktor Hugo« umeknila.

Na drugih frontah nič pomembnega.

LYON, 15. (Kor.) »Le Progres« poroča iz Toulona: Semkaj je prispel iz Dardanel velik transport ranjenecv.

Nemški podmorski čolni v Sredozemskem morju.

ATENE, 16. (Kor.) Tukajšnji angleški poslanik je dobil od poveljujočega admirala angleškega sredozemskega brodivja poročilo o navzočnosti nemških podmorskih čolnov v Sredozemskem morju.

ATENE, 16. (Kor.) Časopisi poročajo, da je bil pri rtiču D' Oro na otoku Evbeji opažen neki podmorski čoln.

Bolezen grškega kralja.

ATENE, 15. (Agence Tel. d'Athenes.) Ob 7. uri zvečer izdano sporočilo o kraljevem stanju pravi: Splošno kraljevo stanje kaže znatno zboljšanje. Bolečine čuti samo pri kašlju. Mikroskopične preiskave izpljunka so imele ugoden rezultat. Z vseh strani Grške in iz inozemstva prihajajo neprestano brzojavke, v katerih se izražajo simpatije za kralja in želje, da bi skoraj okrevl.

Italijanska kabineta kriza in položaj v Italiji.

RIM, 15. (Kor.) Kakor poroča »Giornale d'Italia«, ho konfiriral kralj s poslancem Bosellijem, ki se v trenutku ne nahaja v Rimu in prispe tjakaj jutri.

List potrjuje, da bo zopet Salandri poverjena sestava novega kabineta.

RIM, 16. (Kor.) »Agenzia Stefani« poroča: Kralj je sprejel danes dopolne poslanca Bosellija.

RIM, 16. (Kor.) Kralj ni sprejel demisije Salandre. Zato ostane v uradu ves kabinet.

Demonstracije, izgredi, barikade v Rimu.

BERLIN, 16. (Kor.) Privatni korespondent Wolffovega urada poroča iz Rima:

Včeraj so se obnovile demonstracije v Rimu v povečani meri in so zavzele skoro revolucionarni značaj. Demonstracije so bile med psovkami na Nemčijo naperjene proti Giolittiju, ki ga označujejo kot podkupljenega od Nemčije. Tudi proti knezu Biulovu je bilo slišati enake psovke. Knez Biulow je tudi danes napravil svoja običajna pota.

Do hudih izgredov je prišlo na različnih krajih mesta. V pozni večerni uri je prišlo povodom predavanja D'Annunzia v gledališču Costanzi do resnih nemirov v okolici gledališča. Demonstranti so razbili ulične svetiljke, tako da je bila ulica Viminale popolnoma v temi. Grajene so bile barikade. Uporniki so posegali po samokresih.

Poseben pritisk so izvrševali demonstranti na trgovce s tem, da so zahtevali, da naj se zapro vse trgovine. Tudi od gledališč so zahtevali zaključek predstave. Iz posameznih mest, kakor iz Milana, Florence in Benek, se poroča istotako o hudih demonstracijah. Najhujše je bilo v Milanu.

Državljanska revolucija na Portugalskem.

PARIZ 15. (Kor.) »Echo de Paris« poroča, da so izbruhnili v Lizboni resni nemiri. Uporne gibanja se je udeležilo tudi brodivje. Predsednik republike je pobegnil.

MADRID, 15. (Kor.) Po poročilih, ki jih je dobilo notranje ministrstvo, je položaj na Portugalskem zelo nevaren. Zveze so prekinjene, v Coimbra in Santaremu so izbruhnili nemiri. V Lizboni je bila baje proklamirana komunna. Govori se, da je bil Alfonz Costa umorjen. Čete ne morejo zadušiti vstaje.

MADRID, 15. (Kor.) Uradna poročila govore o revolucionarnem gibanju na Portugalskem, ki je vodi v Tahu se nahajajoče brodivje. Vojne ladje bombardirajo mesto in so napravile znatno škodo.

MADRID, 15. (Kor.) »Agence Havas« javlja: Poveljnik križarke »Vasco de Gama« je bil baje umorjen. Lizbonska garnizija je ostala zvesta predsedniku. Po nekem poznejšem brezizčnem brzojavnem poročilu iz Lizbone, je bil upor potlačen. Kapitan Martino Lima je prevzel poveljstvo republikanskih čet.

PARIZ, 16. (Kor.) »Agence Havas« javlja iz Madrida: Z ozirom na dogočke na Portugalskem je kralj konfiriral s ministrskim predsednikom, mornariškim ministrom in ministrom za vnanje stvari. Vlada izjavlja, da Španska ne bo intervenirala, temveč se omeji na to, da bo varovala koristi na Portugalskem bivajočih Špancev, ako bo potrebno.

Matko Mandić. Pogreb.

Včeraj dopoldne smo spremili Matko Mandića na poti k večnemu počitku. Bila je to za sedanje čase in prilike naravnost presenetljivo veličastna manifestacija čustev, ki jih je živeli naš gojil do nepozabnega pokojnika. Vspričo dejstva, da so ti soči našincev odsotni od Trsta, smo se čudom čudili, od kje neki so se vzele take silne množice. Od njih, ki so se ostali doma in ki po naše čutijo, so pač pršli vsi, ki so se mogli. Iz mesta in okolice so prišli zastopniki številnih naših društev in družin narodnih ustanov. Tudi ženstvo je bilo zastopano v naravnost ogromnem številu. Videli pa smo tudi mnogo občinskih zastopnikov in drugih gostov iz Istre in Krasa. V sestavi teh množic je bilo izraženo, kako res je bil Mandić personifikacija hrvatsko-slovenskega edinstva in demokratizma. V znak hvalečnosti za vse, kar je pokojnik storil za našo narodno skupnost, mu je narod kot zadnjo ljubav poklonil — vse, kar je le mogel. Po sili razmer smo se morali izogniti vsakemu počestčenju po naših narodnih organizacijah in po govornih besedi. Brez zastav, brez narodnih in društvenih znakov, brez sožalnih pesmi in brez govorov, so položili Matko Mandića v začasni grob pri sv. Ani. Ali mesto teh vidnih znakov je prinesel narod Matku Mandiću svoj zadnji pozdrav in izraz ljubavi, spoštovanja in hvalečnosti — v svojih srcih in svojih dušah. Z globoko žalostjo in v duši in nje odsevom, s solzo, v očesu je spremljalo naše ljudstvo pokojnega junaškega borilca svojega k večnemu počitku. Delo narodu posvečenega življenja je narod poplačal z najdragocenejšim plačilom: blagoslovjal je pokojnikovo ime in njegov spomin; z osebno udeležbo in najčistejšimi čustvi v sre.

Ob deseti uri so se začele zbirati množice; od vseh strani so hiteli ljudje in so napolnili ulico Crociera in sosednje ulice. Po blagoslovljenju zemskih ostankov pokojnikov se je razvil v sprevod, ki je bil tako ogromen, da je bil zadnji del še v ulici Crociera, ko je bilo čelo že pred cerkvijo sv. Antona novega.

Med žalovalci smo videli tudi nastopne: Njegove ekscelence c. kr. namestnika Fries-Skene s prizidijskim okrajnim glavarjem Fabianjem, namest. podpredsednika grofa Attemsa, deželnega glavarja istrskega dr. Ludovika Rizzija, državne poslanca: dr. Matka Laginja, Vekoslava Spincića, dr. Ravniharja, J. Gostinčarja, dr. Otokarja Rybaja; deželne poslanca: dr. Pošćića, Mateja Skrbeca, dr. Zuccona, dr. Slavika, dr. Wilfana, prof. Ribarića, Valentića, Antona Sancia, Antona Miklavca, Malafana, Ferluga, Negodeta, Renčelja dočim so se dali po poslancu Spinciću zastopati: dež. glavar dalmatinskih istrskih poslancev Sime Červar in Hararčić; dalje g. Fr. Flego v imenu buzeške in dra. Kurelića v imenu pazinske občine; zastopnike pol. društva »Edinost« in pol. društva za Hrvate in Slovence v Istri; župana Kazimirja Jelušića v imenu katoliške občine, predsednika tržaške knjižstvske družbe Ivana Gorupca, poštne in brzojavnega ravnatelja Pattaya, predsednika deželne sodnje Milovića, predsednika pomorske vlade Dellesa, višjesodnega svetnika Sancia, dvornega svetnika v pok. Tomića, gozdnega višjega svetnika Mirosovića, deželnega šolskega nadzornika Matejčića, okr. šolskega nadzornika Neckermana, ravnatelj c. kr. hrv. gimnazije v Pazinu Kosa; novinarja in tiskarja Andreja Gabrščeka iz Gorice; več članov oficirskega zbora, zastopnike raznih naših slovenskih, hrvatskih in čeških denarnih zavodov; mnogo odličnih osebnosti iz tržaške slovenske družbe brez razlike političnega mišljenja (tako smo videli tudi nekaj gospodov iz tukašnje socialne demokracije). Zastopane so bile tudi občine pokojnikovskega državnozbornskega in deželnozbornskega volilnega okraja, ter občini Marezige in Podgrad in tudi podgrajska posojilnica.

Kondukt je vodil kanonik-dekan Lujtina ob asistenci 4 gg. duhovnikov.

Na čelu sprevoda — za križem — so korakali naši Družbini zavodi z ravnateljstvi, učiteljstvom in mladino višjih razredov. Potem je sledil voz z venci. Svoje nezabavne pok. Matku občeli Mandić-Brčić; Svojemu zasluž. predsedniku Del. podporno društvo; Svojemu dolgoletnemu predsedniku politično društvo »Edinost«, Dragemu prijatelju Ivan Hribar; Slava zaslužnomu predsedniku Hrvatsko društvo Strossmayer; Svoju počasnemu gradjaninu občina Kastav; Zadnji pozdrav narodnome soborcu Klub istrskih narodnih zastopnika; Glavarstvo občine Buzet svom velezaslužnomu gradjaninu. — Venec rodinje je imel črne, vsi drugi trakovice v barvah trobojnice. Nato je prihajal

voz z zemskimi ostanki pokojnikovimi. Za krsto so stopali sorodniki z bratom pokojnika, drom. Franom Mandičem, na čelu. Tem sta sledila narodna zastopnika dr. Laginja in Spinič, a za njima gospod namestnik Fries-Skene in deželni glavar dr. Rizzi. Na to je sledil nepregledni sprevod, kakor smo že omenili. Ob straneh so vsi pot stale velike množice in so brez razlike narodnosti — z največjim spoštovanjem gledale to žalno manifestacijo. Tako so menili nekateri Italijani na glas, da od smrti pokojnega Veneziana sem ni bilo v Trstu tako veličastne manifestacije. Velika cerkev sv. Antona novega ni mogla sprejeti vseh žalovalcev. Po dovršenih pogrebnih molitvah v cerkvi se je sprevod razšel, a oni, ki so imeli spremiti pokojnika na pokopališče, so posli v kočije, ki jih je bila nepregledna vrsta — kolikor jih je bilo sploh možno dobiti.

Globoka potrost se je izražala na vseh obrazih pred cerkvijo nagromadenega ljudstva, ko so se začeli vozovi pomikati; bilo je pretresljivo slovo, bilo je, kakor da vsi kličejo svoj poslednji »z Bogom« nepozabnemu Matku.

Slovo na pokopališče je bilo še težje, sicer tiho, ali pretresljivo, kakor so bili zbližani okoli svežega groba pokojnega Matka njegovi sorodniki, pobratini in sorodniki več desetletij. Nema je bila žalost, ali globoka, neizmerna, ker so se vsi zavedali, da jemljejo slovo ne le od najboljšega prijatelja, od najbližjega človeka, ljubečega sorodnika, miliga sorodnika, ampak tudi od narodnega delavca, ki zapušta vrzel, ki je ne bo možno izpolniti! Naj počiva v miru dobri, blagi, zvesti in junjski Matko!

Pogreb je priredilo »Novo pogrebno podjetje« kar najdostojneje, na čemer mu vse priznanje.

Socialne brzojavke ob smrti prof. Matka Mandiča.

I. Beč. Sa iskrenom zalošču dobio sam viest o smrti Vašeg brata, zastupnika na car. vijeću prof. Matka Mandiča i molim Vas, da primite izraz mojeg najtoplijeg sauešća.

Predsjednik car. vijeća: dr. Sylvester.

Beč. — Prof. Spinič — Opatija: Prigodom težkoga gubitka, koji je stigao narodni klub preminućem prezasiženega člana gosp. zast. na car. vijeću prof. Matka Mandiča častim se izraziti Vam, kao početniku kluba najtoplje i najiskrenije sauešće.

Predsjednik zast. kuće Dr. Sylvester.

Poreč. Podpisani izriče duboko i iskreno sauešće nad smrću velenenog profesora i velezaslužnog zastupnika na car. vijeću i pokrajinskom saboru Matka Mandiča. Zastupati će ga na pogrebu pokrajinski kapetan.

Zemaljski odbor.

Poreč. — Izričem duboko sauešće nad teškom nesrećom, koja Vas je snašla smrću poglavitnog zastupnika prof. M. Mandiča.

Zagreb. — (Prof. Spinič). Zaleći smrti vrliga istarskoga hrvatskoga narodnoga zastupnika svog pobratima Matka Mandiča izvoli isporučiti moje toplo sauešće Vašemu klubu.

Baron Nikolić-Podrinjski nar. zast. na hrv. saboru.

Zadar. (Zast. Spinič). — Molimo zastupajte nas na sprovodu milog kolege Mandiča i izrazite rodbini naše najživlje sauešće.

Ivčević, Bajiak, Biankini.

Opatija. — Moje najbolnje sauešće Tebi i svima za predobrim Matkom.

Vjekoslav Spinič, zastupnik naroda.

Krk. — Doznah istom danas popodne za gubitak vrlor očtenike, druga i prijatelja Mandiča; parobroda nemam do ponedjeljka, vrlo žalim što sam zapriječen pristupovati pogrebu, sutra darujem svetu misu za pokojnika, rodbini izražujem.

PODLISTEK

GREŠNICE.

Roman. — Francoski spisal Xavier de Montepin

— To se zgodi morda kedaj pozneje, a sedaj pa začniva z onim, kar je treba.
— Kakor vam drago.
— Imam ljubico
— To vam verjamem prav rad.
— Ljubico izredne lepote
— Čestitam.
— Ah, pravkar sem se domislil, da jo poznate.
— Jaz?
— Da.
— To bi bilo čudno.
— Nasprotno, popolnoma naravno je, ker ste videl mojo »Madelinette«
— Kako? — je vzkliknil Fra Diavolo s hlinjenim začudenjem; — pa morda vendar ni gospica Pivoine?
— Da, ona.
— O, vi srečnik! Na Rubensa, ta deklica je pravo čudo lepote!
— Ali ne bi bilo v čast umetniku, da bi jo slikal?
— In pa še kaka čast!
— Potem se veselite, kajti Pivoine je, ki naj bi jo slikal.
— Ko je Arzen govoril te besede, je začutil Fra Diavolo, ki doslej še ni mogel verovati v srečni slučaj, ki ga je tako ne-

jem bratinsko sauešće, Istru preporučam Bogu!

Andričič zem. odbornik

Volosko. — Tebi i čestitoj obitelji moja najiskrenija sućut.

Dr. Mate Trinajstić.

Celovec. — Plačem s Vama nad grobom jednog od najzaslužnijih i najidealnijih rodoljuba

Ivo Sancin narodni zastupnik.

Mali Lošinj. — (Družbi sv. Cirila i Metoda u Opatiji). Molim zastupajte me na sprovodu Mandiča u Trstu. Saljem 100 K mjesto vjenca.

Prof. Haračić, nar. zastupnik.

Beram. (Prof. Spiniču). — Žalujem s Vama na preranom grobu zastupnika Mandiča, uživao vječni pokoj; na sprovod ne mogu radi službenih zapreka.

Zupnik Grašić.

Kastav. — Nenadoknadivi gubitak svoga počastnog građanina, vrlor zastupnika i uzor-rodoljuba sažaljuje potrtim srcem

Općinski upravni odbor u Kastvu.

Predsjednik: Jelušić.

Volosko. — Iskreno sauešće radi smrti za narod zaslužnog brata našega počastnog građanina

Glavarstvo općine.

Buzet. — Najiskrenije sauešće u ime cijelog pučanstva nad gubitkom velezaslužnog i neumornog narodnog borca i našeg nezaboravnog počastnog građanina. Slava mu!

Načelnik.

Materija: V imenu občine Materija izreka najiskrenije sauešće na nenadomestni izgubi velezaslužnoga prvoboritelja naroda

Općinski glavar: Kastelic.

(Nadaljevanje brzojavk sledi.)

Politično društvo „Edinost“

bo imelo svoj

redni letni občni zbor

danes, 17. t. m. ob 8 zvečer

v veliki dvorani Narod. doma s sledećim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Služajnosti.

ODBOR.

Demuče vesti.

Občina Kastav Matku Mandiču. Trobojnica, ki navadno visi na občinski hiši v Kastvu, je visela te dni na pol droga. Občina Kastavska je določila Matku Mandiču na pokopališču pri sv. Luciji večni grob; tudi je votiral občinski zastop 1000 K za nagrobni spomenik. Čast občini, ki tako časti svoje zaslužne može. — V četrtek dne 20. t. m. se bo darovala v cerkvi sv. Jelene v Kastvu maša zadušnica za pokojnika.

Iz ruskega ujetništva so se zglasili in sporočili, da se dobro ravna žnjimi: Anton Grbec, četovodja 5. dom. polka iz Utovelj pri Tomaju, Milan Omahen 97. pešpolka iz Podgrada in Ivan Purić poddesetnik 5. domobranskega pešpolka iz Repentabra.

Težko ranjena deklica. Prednočnim se je v spremstvu dveh drugih žensk pripeljala z izvoščkom na zdravniško postajo 18letna likarica Terezija Mahkovec, ki stanuje v ulici sv. Mavricija št. 2. Imela je veliko rano nad dimljami in drugo pod desnim kolonom. Obe rani sta bili zadani z nožem. Prva rana je bila smrtonovarna, ker je bila prežena črevesna sleza ter je iz rane sililo črevo. Zdravnika na zdravniški postaji, ki je takoj konstatiral, da je

slučaj zelo nevaren, je Mahkovec po vezal obe rani le za silo ter jo je dal potem nemudoma z ambulančnim vozom prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so zdravniki konstatirali, da ima Mahkovecva ranjena čreva na več mestih in da so ji tudi jetra ranjena. Zato so pa zdravniki, in sicer primarij dr. Massopust, dr. Nigris in dr. Davanzo Mahkovecovo nemudoma operirali, izvršili na njej takozvano loparatomijo, ki jim je srečno uspela, vsled česar je upati, da deklica ostane pri življenju. — Na zdravniški postaji je Mahkovecva rekla, da jo je ranil z nožem neki star človek, ki jo je vedno nadlegoval s svojo ljubeznijo, za katero pa ona ni marala. V mestni bližini je pa povedala zdravnikom vse drugače: rekla je namreč, da jo je neki neznan človek v ul. Chiozza nagovoril, a ker mu je ona odgovorila užaljeno, da jo je zato zabolal z nožem. Očividno deklica ni hotela povedati, kdo da jo je ranil. — Ko je bila o tem dogodku obveščena policija, se je podal v bolnišnico k Mahkovecvi redarstveni nadzornik Tomadin z redarstvene stražnice v ulici dei Bachi, a pozneje je prišel tudi preiskovalni sodnik dr. Spongia. Zdravniki pa niso dovolili, da bi se ranjenko mučilo z zasliševanjem.

Aretiranec, ki se je upri redarjem in mu je bil odsek nos. Predčerašnjim popoldne je finančni stražnik Anton Fikeli, ki je bil v službi na vratih št. 4 stare proste luke, ustavil in preiskal 27letnega dinarja Ernesta Vičiča, ki stanuje v ulici Tiziano Vecello št. 4. In res je našel pri njem skoraj pet kilogramov kave. Ker pa Vičič ni mogel dokazati, da je kavo pošteno kupil, so ga hoteli finančni stražniki oddati policiji. Tedaj se jim je pa Vičič uprl z vso silo: podrl je na tla Antona Fiklja, nakar sta temu prišla na pomoč še finančna stražnika Josip Maček in Edvard Sumner, a tudi ta dva sta imela mnogo opraviti, preden sta ukrotila Vičiča, kajti ta je oba obrcal ter ju tudi ranil. Slednje se je pa finančnim stražnikom pridružil tudi neki redar in šele nato je bilo mogoče Vičiča odvesti na policijski urad v prosti luki, kjer ga je policijski oficijal Zafutta vzel na zapisnik in ga potem poslal v spremstvu redarja v zapore v ulici del Coroneo. Med potjo je pa Vičič redarju pobeognil. Redar je sicer dirjal za njim, a ni se mu posrečilo, da bi ga ujel, ker mu je Vičič kmalu izginil izpred oči, nakar ni redar več vedel, kod bi tekel za njim. Moral se je torej vrniti na stražnico v stari prosti luki, kjer je svojemu nadzorniku prijavil, da mu je Vičič pobeognil. S te stražnice so nato telefonirali policijskemu komisarijatu v ulici dei Bachi, v katerega področju se nahaja ulica T. Vecello, v kateri, kakor smo že povedali, stanuje Vičič. S tega policijskega komisarijata so dali nalog redarstveni stražnici v ulici D. Rossetti, ki je najbližja ulici T. Vecello, naj se preskrbi za aretacijo Vičiča. Vsled tega ukaza je nadzornik te stražnice, Gumzej, poslal enega svojih redarjev na Vičičevo stanovanje, z nalogom, naj Vičiča aretira. Ko je redar prišel na Vičičevo stanovanje, je bil Vičič doma, a ni hotel nikakor z redarjem. Rekel je, da bo že sam prišel pozneje na stražnico. Redar, ki ni hotel rabiti sile, je o tem obvestil nadzornika Gumzeja, ki je nato sam prišel k Vičiču in ga pregovoril, da se je vdal in šel z njim. Med potjo je pa skušal zopet pobeogniti, vsled česar sta ga nadzornik Gumzej in redar prišla. Vičič se ju je pa izkušal rešiti s silo ter je uprav besno bil z rokama okoli sebe. Ker ga ni mogel drugače ukrotiti, je nadzornik Gumzej potegnil sabljo iz nožnice, a Vičič se tega ni niti najmanje ustrašil, temveč je besnel še huj, nego prej. Tedaj je pa nadzornik Gumzej zamahnil s sabljo proti njemu in ga zadal v nos, katerega mu je polovico popolnoma odsekal, a obenem mu je zadal dve manjši rani nad levim očesom. Šele nato je Vičič odjenjal in se pustil odvesti na stražnico. Nadzornik Gumzej je takoj pozval na pomoč zdravnika z zdravniške postaje in obenem obvestil o dogodku policijski komisarijat v ulici dei Bachi. Na stražnici je pa imel Vičič močan živčni napad. Ko je prišel zdravnik, je Vičič podelil slučaj primerho pomoč, mu pomiril živce in mu obvezal nos, in ga dal po-

tem odpeljati v mestno bolnišnico. Med tem sta bila pa prišla na stražnico vodja policijskega komisarijata v ulici dei Bachi, višji policijski svetnik g. Vračko in poveljnik redarjev Horacek, ki sta vzel dogodek na zapisnik.

Roparski napad. Prednočnim, okoli polne popolnoči je šel 48letni Anastazij Bettio, ki stanuje v ulici sv. Sergeja št. 5, preko ulice della Punta del Forno, ko so ga nenadoma obstopili trije nepoznani zlikovci. Ne da bi bili zinili niti besedice, so ti trije Bettia podrli na tla: eden mu je počenil na kolena in ga obenem držal za obe roki, da se ni mogel ganiti, drugi mu je z vso silo tiščal usta, da ni mogel vpiti na pomoč, a tretji mu je med tem brskal po žepih, v katerih mu je našel novčarko, v kateri je Bettio imel še 10 kron denarja. Vzel mu je to novčarko in namignil onima dvema, ki sta nato oropane Bettia spustila, nakar so vsi trije pobeognili in kmalu izginili. Bettio je šel takoj na redarstveno stražnico, ki se nahaja v ulici della Muda vecchia in tam prijavil, kaj se mu je bilo pripetilo. S stražnice so bili sicer takoj poslani redarji na vse strani, da bi našli roparje, a obenem so bile o tem obveščene tudi druge stražnice, a o roparjih ni še duha ne sluha.

Vesti iz Gorishe.

Vojnoinformacijski urad v Gorici izkazuje: Josip Birsanec Črnič na Vipavskem je umrl dne 22. februarja, Fran Novak iz Štorij na Krasu je umrl 22. februarja, oba vojaka 87. pešpolka. Za ranjene so izkazani: Fran Brovč s Tolminskega, rojen 1892, Anton Gorjanc iz Deskel, rojen 1894, Josip Gorjup iz Gorice, rojen 1894, Fran Kanalec iz Tolmina, rojen 1894, Vasil Klemenčič iz Šebrelj, rojen 1893, Gašper Kragelj s Tolminskega, rojen 1893, Pavel Krpan iz Prvačine, Leopold Krševan iz Rihemberga, Anton Manfreda iz Sv. Lucije, rojen 1894, Fran Prezelj iz Tolmina, rojen 1893; vsi vojaki 87. pešpolka.

Ribe v Gorici so vedno enako drage. Kilo sardel stane še vedno 2 K, v Trstu pa 94 vinarjev.

Po vrsti se oglašajo. Od meseca decembra dalje se ni nič vedelo o Josipu Peratu, vojaku 97. polka, doma iz livške občine ob meji. Sedaj pa je došlo neko njegovo pismo v Gorico, iz katerega je razvidno, da je zdrav in se nahaja v ruskem ujetništvu; piše tudi, da je pisal domov par dopisnic, ali doma niso dodili niti ene.

O Božidarju Kristančiču iz Višnjevika v Brdih se ne ve nič že od 16. avgusta dalje. Nobenega glasu ni, nobenega poročila, nihče ne ve nič, kaj se je zgodilo z Božidarom Kristančičem. Kristančič, ki je študiral eksperimentalno akademijo na Dunaju, je služil pri 87. pešpolku, 6. stotniji kot enoletni prostovoljec. Njegovo sliko prinašajo »Tedenke Slike«. Ako se vendar je dobi koga, ki bi kaj vedel o Kristančiču, naj sporoči to očetu Ivanu Kristančiču, veleposestniku v Višnjeviku v Brdih.

Za stavbenega pristava je imenovan dosedanji provizorični pristav Hugo Mahnič. Za pristava je imenovan tudi dosedanji praktikant E. Müller v Gradišču, ki je ob ednem premeščen v Trst.

Promet zasebnih avtomobilov je prepovedan po glavarstvih Gorisko-Gradiščanske. Ako bi vozil kak zasebni avtomobil po tem ozemlju, bi ga ustavile vojaške straže. Turistovski promet in fotografiranje v tem ozemlju je istočasno prepovedano.

Na severnem bojišču je bil odlikovan naš rojak Alojzij Trajkuš iz Temnice, saper, s hrabrostno srebrno kolajno drugega razreda. Sam prestolonaslednik je pripel lastno ročno našemu junaku kolajno na prsi.

Za poročnika je povišan Maks Kosovel, doma iz Sela na Vipavskem. Služi pri 47. pešpolku.

Počasi se oglašajo. O Alojziju Gregorčiču iz Drezovice se več mesecev ni vedelo, kje je. Sedaj pa je došlo njegovo pismo iz Krakale v Rusiji. Pravi, da je zdrav.

Nabori v Gorici. V nedeljo je bil na vrsti letnik 1897. za Gorico, v ponedeljek letniki 1865 do 1872 tudi samo za mesto. Od torka dalje pride na vrsto dežela; v torek 18. maja občine Standrež, Bilje, Čepovan, Dornberg, Števerjan, v sredo 19. maja Grgar, Ločnik,

Miren, Opatjeselo, Ozeljan, v četrtek 20. maja Osek, Prvačina, Sempeter, Podgora, Vrtojba, Kojsko, Renče, Sempas, Trebusa, v petek 21. maja Solkan, Sovodnje, Trnovo, Vogrsko, Gabrije, Gojače, Černice, Dol-Otlica, Ajdovščina, Kamnje, Sv. Križ, Velloške Zablje, Skrlje, Vrtovin in v soboto 22. maja Lokavec, Rihemberk, Smarje, Ajba, An-hovo, Avče, Bate, Banjšice, Kanal, Deskle, Kal, Lokovec, Ročinj.

Cepljenje koz v Gorici. Dne 18. t. m. bo cepil kako mestni protofizik dr. Brama v otroškem vrtcu in v mestni deklški šoli Codelli, dne 19. pa v šoli in v otroškem vrtu na Studencu, via Alvarez, dne 20. v ljudski šoli v ulici deželne Kmetijske šole Podturnom in na učiteljsku.

V neko mesnico na Krasu so hoteli vlomiti Marij in Josip Strlica in Alojzij Zaver. Ali ko so bili na delu, da vlomijo in so že mislili, da se jim to posreči, so bili kar nakrat opaženi in aretirani. Pri njih so našli več orodja, kakoršno rabijo tatovi pri ulomih.

Črešnje so došle na trg v Gorici, kakor smo bili napovedali. Včeraj so bile kilogram po 70 v.

Oglasili so se iz ruskega ujetništva: Ciril Vrtovec iz Lisjakov občine Smarje, Albin Vrtovec in Henrik Čuk iz Velikih Zabljev, vsi vojaki 27. dom. polka, Fran Uhelj iz Gabrije, 97. polk, Fran Vovk iz Dobravelj, 20 lovškega bataljona, L. Novak iz Malih Zabljev, 27. dom. polka. Vsi iz vipavske doline.

Koliko časa hodi denar v Rusijo. Mihael Besednjak iz rihemberške občine je pisal domov, da je dobil denar, katerega so mu poslali, ali predno je prišel denar do njega, je trajalo 6 mesecev. Piše ob enem, da ne dobi nobenega pisma od doma. Tako piše skoro vsakdo iz Rusije, da je poslal že več pism, pa da ne dobi nič, dasi mu od doma seveda takoj pišejo.

Darovi.

Da počaste spomin na svojega miliga in nepozabnega prof. Matka Mandiča, darovale so družine Mandič-Brnčič:

Slovenski družbi sv. C. in M. v Trstu K 100, Istrski družbi sv. C. in M. v Istri „100, Bratovščini hrv. ljudi v Istri v Kastvu „100, Dijaškemu podpor. društvu v Pazinu „100, Dijaškemu podpor. društvu v Voloskem „100, Dijaškemu podpor. društvu v Trstu „50, Vzgojevališču sv. Jožela v Trstu „50. V isti namen je podaril g. Srebotnjak, trgovec iz Lokve, podružnici CMD pri Sv. Jakobu K. 10.

Člani in gostje gostilniškega društva pri drž. kolodvoru so zbrali K 10 za možko podružnico CMD v počastitev spomina pok. prof. M. Mandiča. Denar hrani uprava.

Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu v Trstu daruje K 10 tamošnji podružnici CMD namesto venca pok. prof. M. Mandiču.

ČEŠKO-BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14. Vhod v ul. G. Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

Pertot, urar, ulica Stadion št. 26/1

UMBERTO COMICI
založba starbinskega materijala.
Tovarna cementnih plošč in ceol.
TRST, Campo S. Giacomo 11 in V. Concordia 1
(Zdaj cerkva Sv. Jakoba)
V zalogi vedno novo dospeljo blago.
Cene zmerne. Postrežba točna.

Umetni zobje
z in brez čeljusti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

ZAHVALA.

Duboko ganuti, tolikim dokazima sauešća izkazanim prigodom smrti i pokopa našega nezaboravnoga

Prof. Matka Mandiča

zahvaljujemo se najtoplije svima, koji su na budi koji način počastili uspomenu milog nam pokojnika.

Osobitu zahvalnost dugujemo Njegovoj Preuzvišenosti gosp. c. kr. namjestniku Dru. Alfredu baronu Fries-Skene; presvjetlomu gospodinu zemaljskomu poglavaru za Istru Komt. dru. Ljudevitu Rizzi; častnom svećenstvu sa prečastnim mons. Antonom vitezom Lupetina, koji je truplo blagoslovio, na čelu; pročelnicima državnih oblasti; slavnomu Dalm. Odboru za Istru; gg. zastupnicima na carevinskom Vijeću i zem. saborima Trsta, Istre, Gorice, Kranjske i Zelimacije; zastupnicima općina u Primorju; vodstvu slovenskih pučkih škola družbe sv. C. i M. u Trstu; častnim sestrama i gojenicima sirotišta sv. Josipa u Trstu; svim društvima i korporacijama, koje su osobno ili putem odaslanika prisustvovala sprovodu; konačno svima ostalima, koji su cvijećem okitili njegov grob, svojim pribijanjem poslednju mu izkazali počast a nama ublažili veliku bol.

TRST, dne 16. svibnja 1915.

Obitelji Mandič-Brnčič.